

І.С. Постоленко

кандидат педагогічних наук, доцент

Уманський державний педагогічний

університет імені Павла Тичини

ВИДИ МОДАЛЬНОСТІ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Англійські модальні допоміжні дієслова та напівмодальні дієслова традиційно використовують в мові як джерело ілюстративних прикладів, незважаючи на те, що ці елементи мають досить цікавий набір граматичних властивостей. Дійсно, здається, що модальні дієслова є частиною природного логічного словника і, таким чином, елементи з модальними значеннями легко стають частиною граматичних або функціональних морфем, які, як правило, пов'язані з особливими граматичними характеристиками [1, с. 65].

Існує кілька видів модальності. Алетична модальність (від грецького *aletheia*, що означає «правда»), інколи ми нашоїмося на назву логічна та метафізична модальності, які виражають можливість чи необхідність у найширшому значенні. Насправді, досить важко знайти переконливі приклади алетичної модальності в сучасній англійській мові, їх вживання є більше даниною історії англійської мови.

Епістемічна модальність (від грецького *episteme*, що означає «знання») виражає можливість чи необхідність, про яку відомо, і про існування якої можна надати підтвердження.

Деонтична модальність (від грецького *deon*, що означає «обов'язок») показує можливість, необхідність, дозвіл та обов'язок, які передбачені законом або моральними принципами.

Булетична модальність виражає можливість чи необхідність, які виражені людським бажанням.

Обставинна модальність (інколи її називають динамічною модальністю) показує можливість чи необхідність, що виникають за певних обставин.

Телеологічна модальність (від грецького *telos*, що означає «мета») виражає засоби, які можливі чи необхідні для досягнення певних цілей.

Багато модальних виразів можуть виражати вище перераховані значення. Так, англійське напівмодальне дієслово *have to* має наступні значення у різних прикладах речень:

1. *It has to be raining* (після того, як ведеться спостереження за людьми, які заходять в приміщення з мокрими парасольками; епістемічна модальність);
2. *Visitors have to leave by nine p.m.* (правила в лікарні; деонтична модальність);
3. *You have to go to bed in ten minutes* (суворий батько; булетична модальність);
4. *I have to sneeze* (описується тимчасовий стан здоров'я; обставинна модальність)
5. *To get home in time, you have to take a taxi* (телеологічна модальність) [2, с. 38].
6. Англійське допоміжне дієслово *might* здебільшого виражає епістемічну модальність, наприклад: *It might be raining*.

Деякі модальні дієслова вживаються в окремих випадках. Наприклад, модальне дієслово *need* з інфінітивом без частки *to* вживається в заперечних реченнях: *You need not worry*.

Література:

1. Ninan Dilip. Two Puzzles about Deontic Necessity. In *New Work on Modality*, edited by Jon Gajewski, Valentine Hacquard, Bernard Nickel, Seth Yalcin, no. 52 in MIT Working Papers in Linguistics / Dilip Ninan. – Department of Linguistics and Philosophy : MIT. – 2005. – 156 p.
2. Palmer Frank Robert. *Mood and Modality* / Frank Robert Palmer. – Cambridge: Cambridge University Press, 2nd ed. – 2001. – 356 p.